

Invence pro regiony a obce

20. 11. 2017

001

Výstup	Metodika „Prevence a zmírňování následků živelních a jiných pohrom ve vztahu k působnosti obcí“	
Výzkumný projekt	Číslo: TB010MMRO27	Název: Prevence a zmírňování následků živelních a jiných pohrom ve vztahu k působnosti obcí
Řešitel: RNDr. P. Novák, Ph.D.	Tel: 257 027 210; e-mail: novak.pavel@vumop.cz	
Instituce	VÚMOP Praha	
Klíčová slova	povodně - přívalové - obce - ochrana	

Souhrn problematiky

Metodika byla zpracována na základě požadavku odboru regionální politiky MMR v reakci na opakované žádosti obcí o podporu úhrady obnovy majetku postiženého přívalovými povodněmi různého rozsahu, a to i v obcích, kde se nevyskytuje žádný vodní tok. Povodně z přívalových srážek jsou vyvolávány krátkodobými velmi silnými srážkami, které zasáhnou poměrně malé území.

V důsledku velkého povrchového odtoku během srážky a po ní dochází k soustředění vody i do jindy suchých úžlabí a příkopů. Proudící voda se může objevit i v místech, kde nikdy předtím nebyla zaznamenána. Situaci zhoršuje také vytváření bariér nebo ucpání propustků či mostních profilů.

Rychlost odezvy povodí na tyto srážky je krátká v řádu desítek minut, max. hodin. Ničivé účinky přívalových povodní zvyšují nevhodné agrotechnické postupy na srážkami zasažených pozemcích.

Jedním z hlavních problémů přívalových povodní je jejich předpověď, která je prakticky neproveditelná. Výstražné informace podávané ČHMÚ je tedy možné vztáhnout na větší území, nikoliv jen k menším lokalitám.

Předem lze identifikovat zastavěné území s ohledem na uspořádání terénu (sklony svahů, půdní složení a krajinný pokryv), které by v případě spadnutí extrémní srážky přívalová povodeň mohla ohrožovat. Identifikace ohrožených lokalit je hlavním cílem metodiky.

Hlavními faktory, které určují náchylnost určitého území ke vzniku přívalových povodní, jsou:

- velikost povodí,
- sklon terénu,
- propustnost půd,
- krajinný pokryv.

K identifikaci tvorby soustředěného povrchového odtoku z přívalových srážek vypracoval VÚV Praha **Metodický návod pro identifikaci kritických bodů - KB**.

Obsahem metodického návodu pro identifikaci **KB** je postup **identifikace kritických bodů (KB)** a **ploch** rozhodujících z hlediska tvorby soustředěného povrchového odtoku z přívalových srážek s nepříznivými účinky zejména pro zastavěné části obcí. **Vymezení KB** a přispívajících ploch pro celé území České republiky je přístupné na <http://www.dppcr.cz/>, v sekci „Grafická část“ - „**Riziková území při přívalových srážkách v ČR**“.

Součástí metodického postupu prevence proti přívalovým povodním je:

- posouzení rizikovosti území,
- návrh opatření v území,
- posouzení účinnosti komplexu opatření,
- na koho se obrátit (<http://www.isvz.cz/ISVZ/SKD>),
- povodňové prohlídky.

U obcí, u kterých bylo identifikováno zvýšené nebezpečí negativních následků z lokálních přívalových srážek, by bylo vhodné zaměřit povodňové prohlídky na začínající **erozní rýhy, systém obhospodařování pozemků, stav odvodňovacích systémů, vtokové objekty, propustky, nefunkční odvodňovací příkopy u polních cest a komunikací, stav dešťové kanalizace, stav oplocení pozemků ohrožených povodněmi, identifikace drah soustředěného odtoku, stav protierozních opatření**.

Příloha: http://www.obcepro.cz/data/prevence_pred_privalovymi_povodnemi.pdf